

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก เรื่อง การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูงในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ทีมสหสาขาวิชาชีพ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ แพทย์ เภสัชกร นักโภชนาการจำนวน 35 รายและผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน 40 ราย ดำเนินการ โดยอาศัยกระบวนการแก้ไขปัญหามาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2551 ถึงวันที่ 28 กรกฎาคม 2552 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แนวปฏิบัติทางคลินิก เรื่อง การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และแบบสอบถามเพื่อใช้ในการประเมินผลการวิจัยซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านและความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) จากการคำนวณหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามและแบบบันทึกอัตราการกลับรักษาซ้ำ และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ได้แนวปฏิบัติทางคลินิก เรื่อง การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ในแผนกผู้ป่วยในโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ในแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี
2. ระดับความพึงพอใจของทีมสหสาขาวิชาชีพผู้ดูแลและผู้ป่วยโรคเบาหวานหลังใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก เรื่อง การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ในแผนกผู้ป่วยในโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับมากที่สุด
3. อัตราการกลับเข้มารักษารักษาซ้ำภายใน 28 วัน ภายหลังจากจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลด้วยภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำหรือภาวะน้ำตาลในเลือดสูงร้อยละ 2.5 ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 5

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก เรื่อง การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ในแผนกผู้ป่วยในโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในรูปแบบการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติทางคลินิกที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ในแผนกผู้ป่วยใน ซึ่งจะนำสู่การดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

This participatory action research aimed to develop clinical practice guideline using the evidence base of hypoglycemic and hyperglycemic care for hospitalized diabetic patients in Fort Prachaksinlapakom Hospital, Udonthani Province. A purposive sample was 35 multidisciplinary team including professional nurses, doctors, pharmacists, nutritionist and 40 diabetes patients who admitted in the female medical-surgical, male medical-surgical, and adult intensive care units. The process was participatory problem solving began on June 1, 2008 and ended on July 28, 2009. The study instrument was the clinical practice guideline based on evidence of hypoglycemic and hyperglycemic care for hospitalized diabetic patients in Fort Prachaksinlapakom Hospital, Udonthani Province and satisfaction questionnaires. Content validity was scrutinized by five experts and the instrument reliability was examined using Cronbach's alpha coefficient. The quantitative data were collected using questionnaires and readmission record whereas the qualitative data were collected through focus group interviews, in-depth interviews, and participant and non-participant observations. Descriptive statistics was used to analyze quantitative data while content analysis was used for qualitative data. The results showed that:

1. The clinical practice guidelines were developed based on evidence of hypoglycemic and hyperglycemic care for hospitalized diabetic patients in Fort Prachaksinlapakom Hospital, Udonthani Province.
2. The satisfaction levels on the clinical practice guidelines of the multidisciplinary team and the patients were excellent.
3. Re-admission rate after 28 days of hypoglycemic or hyperglycemic discharge was 2.5%, which was less than the standard criterion (5%).

The results revealed that participatory action methodology is useful in development of clinical practice guideline using the evidence base of hypoglycemic and hyperglycemic care for hospitalized diabetic patients. In addition, it is expected that the clinical practice guideline would lead to the effective care for diabetes patients.